

Vítězstvo Srdca

SPROSTREDKOVAT' MILOST'

Rodina Panny Marie

2018 (IV) / č. 123

*Bud'te majákmi svojim verným životom
a poukazujte na toho, ktorý je Cestou, Pravdou
a Životom, na jediného Pána,
ktorý ponúka našej existencii plnosť a dáva život
v hojnosti.*

Pápež František, 21. januára 2018

Veľká duchovná rodina

*K*ed' svätá Terezka Ježiškova vstúpila ako 15-ročná do Karmelu v Lisieux, nikto netušil, že raz bude známa na celom svete a že sa dokonca stane učiteľkou Cirkvi. Má nám vôbec čo povedať táto mladá rehoľníčka, ktorá sa utiahla za múry kláštora, aby v skrytosti žila svoju odovzdanosť Bohu za celé ľudstvo?

Jedného dňa čítala v *Piesni piesní* tieto slová: „*Tiahni ma za sebou! Pobežme!*“ (Pies 1,4). Cez tieto slová pochopila hlbokú pravdu: Keď sa jedna duša priblíži k Bohu, vezme so sebou k Bohu všetkých, ktorí sú drahí jej srdcu. Vo svojej autobiografii *Príbeh mojej duše* Terezka napísala:

„Prosím Ježiša, aby ma pritiahol do plameňov svojej lásky a spojil ma tak tesne so sebou, aby On žil a konal vo mne. Cítim, že čím väčšmi bude oheň lásky rozpaľovať moje srdce, tým väčšmi budem hovoriť: Priťahuj ma. A duše, ktoré sa priblížia ku mne..., tým rýchlejšie pobežia za ním, lebo duša zapálená láskou nemôže byť nečinná. ... Hoci sa zdá, že nedáva nič, dáva oveľa viac ako Marta, ktorá sa stará o mnohé veci... Všetci svätí to pochopili.“

Keď sa darujeme Bohu, staneme sa darom aj jeden pre druhého. Pozrime sa na príklad Panny Márie. Keď povedala Bohu svoje áno, počala Božieho Syna a náhlila sa k Alžbete.

Jednoduchým, ale láskyplným pozdravom odovzdala svojej príbuznej vlastnú radostnú odovzdanosť Bohu, ktorá Alžbetu úplne naplnila. Samotný Ján bol pri tomto stretnutí posvätený v lone svojej matky. Panna Mária, ktorú si uctievame ako Prostrednicu všetkých milostí, priniesla božský život nielen Alžbete, ale aj Jánovi v lone svojej matky. Obidve ženy boli naplnené Duchom Svätým a začali chváliť Boha. Toto vzájomné sprostredkovanie milosti, ktoré sa uskutoční vždy vtedy, keď sa človek úplne odovzdá Bohu, najlepšie vidno práve pri tomto stretnutí. A k tomu sme povolaní všetci: tým, že sa najskôr darujeme Bohu, môžeme žiť nielen s druhými, ale aj pre druhých.

V prirodzenom poriadku je úplne samozrejmé, že sme na seba vzájomne odkázaní a že jeden druhého potrebujeme; od detstva až po starobu. O to viac to platí v poriadku milosti. Vďaka našim modlitbám a skrytému utrpeniu, ktoré obetujeme, sa stávame prostredníkmi milostí pre druhých. Náš život tak môže prinášať bohaté ovocie. Pripomeňme si ešte jednu povzbudzujúcu skutočnosť. Každý z nás žije z milostí, ktoré k nám prichádzajú od Boha cez druhých ľudí; bez ohľadu na to, či ich poznáme, alebo nie. Ani nie je potrebné, aby žili na zemi v tom istom čase ako my, lebo aj svätí v nebi nám môžu sprostredkovať milosti na našej ceste k Bohu.

Nech je to pre nás povzbudenie, a to predovšetkým vtedy, keď sa nám zdá, že zlo vo svete získava prevahu. Svätý pápež Ján Pavol II. nás svojou autoritou najvyššieho pastiera uistuje: „*Medzi veriacimi sa [tým] uskutočňuje obdivuhodná výmena duchovných hodnôt, v sile ktorej svätosť jedného osoží aj ostatným, a to oveľa viac ako – v opačnom prípade – hriech jedného spôsobuje škodu ostatným.*“ Táto vzájomná výmena milostí nás nádherným spôsobom spája a zjednocuje a tiež z nás formuje duchovnú rodinu zahŕňajúcu celý svet!

*S*vedectvá v tomto čísle časopisu nám môžu pomôcť v tom, aby sme si s vďačnosťou uvedomili jednu neviditeľnú skutočnosť: Každý z nás je prijímateľom milostí a zároveň aj sprostredkovateľom milostí, a preto všetci patríme do veľkej rodiny Božích detí, v ktorej sme za seba navzájom zodpovední.

„*Lalia z Quita*“

V živote svätej Mariany od Ježiša (1618-1645) názorne vidieť, ako môže mať duša odovzdaná Bohu vplyv dokonca na prírodu. Mariana prišla na svet pred 400 rokmi v dnešnom Ekvádore. Vďaka tomu, že vedome obetovala svoj život, sa v jej rodnom meste Quito skončil mor a navyše bolo toto mesto uchránené pred výbuchom sopky. V roku 1946 ju ekvádorský parlament poctil titulom národná hrdinka.

*S*ľachtická rodina de Paredes y Flores, do ktorej sa Mariana narodila, požívala v Quite veľkú úctu, pretože jej rodičia boli srdeční, hlboko veriaci ľudia. Otec i matka zomreli, keď mala Mariana iba päť rokov, a tak sa ako sirota dostala do rodiny svojej vydatej sestry Jerónimy. Modlitba a malé sebazápor z lásky k Bohu sa onedlho stali Marianinou obľúbenou činnosťou. Keď sa jej ako šesťročnej pri dvoch ťažkých nehodách nič nestalo, z vďačnosti darovala svoj život Bohu a začala konať skutky kajúcnosti. Bol to však sám Boh, kto ju k tomu pobádal a dodával jej sily. Jerónima s úžasom sledovala stále rastúcu obetavosť svojej malej sestry. Ako sedemročnú ju priviedla k jezuitom, ktorí jej umožnili už v skoršom veku pristúpiť k prvému svätému prijímaniu. Unesená Ježišovou láskou v Eucharistii začala Mariana nový život: slúbila Ježišovi, že bude patriť iba jemu. Vybrala si jedného jezuitu za svojho duchovného vodcu a želala si, aby ju volali Mariana od Ježiša. Sotva dvanásťročná dostala povolenie denne prijímať Eucharistiu – čo bolo v tom čase neslýchané. Posledných sedem rokov života žila Mariana iba z Eucharistie. Úplne jasne vtedy v modlitbe spoznala svoje povolanie:

nemá žiť v kláštore, má zostať vo svete a tam žiť utiahnuto a len pre Boha. A tak sa Mariana vrátila späť do rodičovského domu a tam viedla mimoriadne prísny život pokánia. Z drsnej čiernej látky si ušila šaty, na ne vpredu vyšila nápis IHS a šťastná vyhlásila: „Už celkom patrím k jezuitom!“ Napriek tomu, že viedla prísny život plný obiet, vyžarovala z nej pokojná veselosť. Voľný čas rada trávila v kruhu svojej rodiny a často spievala v sprievode hry na lutne. Aj v Quite si ju ľudia onedlho veľmi vážili. Mariana veľa času venovala núdznym.

„*Keby som mohla obetovať svoj život v službe chudobným, urobila by som to,*“ povedala. S materinskou láskou začala okolo seba zhromažďovať aj deti z mesta a vyučovala ich vo viere. V neposlednom rade svojimi podnetnými a múdrymi slovami, ako aj osobným žiarivým príkladom priviedla mnohých hriešnikov k obráteniu a prispela tak k duchovnej obrode svojho národa. Vo svojej nevinnosti konala pokánie a prinášala zmierne obety aj za hriešnych krajanov, pred Bohom stála ako ich zástankyňa a vyprosila pre nich skutočné zázraky.

Pápež Pius IX. pri príležitosti blahorečenia v roku 1853 nazval Marianu Laliou z Quita, ako ju už dávno predtým nazývali v jej vlasti. Toto pomenovanie sa vzťahovalo na jeden mnohonásobne potvrdený zázrak, ktorý sa stal tesne pred Marianinou smrťou v jej záhrade: krv, ktorá jej počas choroby pri početných púšťaniach žilou vytekla, vylievali do jamky v záhrade. Presne na tom mieste cez noc vyrástla ľalia s tromi kvetmi.

Silnejšia ako mor a zemetrasenie

Vo februári 1645 vypukol v Quite mor, ktorému za šesť týždňov padlo za obeť 12 000 ľudí, čo bola asi štvrtina obyvateľstva mesta. Hlavné mesto Quito leží na východnom svahu aktívnej sopky Pichincha. V marci sa čoraz častejšie objavovali otrasy zeme ako predzvesť blížiaceho sa silného zemetrasenia a ľudia sa výbuchu sopky veľmi obávali. Mali ešte v čerstvej pamäti hrôzu zo zničenia mesta Riobamba, keď tam prednedávnom sopka vybuchla a vyvolala zemetrasenie. (Toto mesto sa nachádza v Andách a od hlavného mesta Quito je vzdialené asi 200 km.) Blížiace sa nebezpečenstvo vyvolalo otras aj v srdciach občanov Quita; v preplnených kostoloch mesta kazatelia vyzývali k obráteniu a organizovali prosebné procesie. Na štvrtú pôstnu nedeľu 26. marca 1645 mal P. Alonso de Rojas, jeden z Marianiných svedníkov, v kostole jezuitov ohnivú kázeň, v ktorej ponúkol Bohu svoj život, aby bolo mesto oslobodené od moru a uchránené pred zemetrasením. Vtedy sa to 26-ročnej Mariany hlboko dotklo a namiesto tohto kňaza sa sama ponúkla Bohu. Nahlas pred všetkými prítomnými vyhlásila: „*Môj Bože, obetujem ti svoj život za môj ľud!*“ A vo svojom srdci dodala: „*Keďže Pán slobodne, z vlastnej vôle obetoval svoj život, aby daroval život dušiam, ja obetujem tebe, môjmu Bohu, bez výhrad svoj život, aby som tak napodobnila môjho ženícha a aby som milovala svojho blížneho tak, ako ho miloval Kristus, aby tvoja bolesť nad Quitom utíchla. Oslobod' mojich krajanov a vrúcne milovaných bratov pred bičom, ktorý si dopustil v podobe moru a hroziaceho zničenia pri zemetrasení. Viem, aká nepatrná je hodnota mojej obety, no nech moja túžba doplní to, čo jej chýba. Nech bič zasiahne mňa, nech na mňa dopadne trest, len aby moja domovina nebola zničená a jej obyvatelia nemuseli pocítiť tvoju spravodlivosť.*“

Ešte v ten deň Mariana ťažko ochorela. Dostala vysokú horúčku, celé telo ju bolelo a dusila sa. No zem sa upokojila! Ako veľmi sa Mariana tešila, že Boh prijal jej obetu! Čím viac sa zhoršoval jej stav, tým menej v Quite vyčíňal mor, až kým jedného dňa, po prvýkrát po troch týždňoch od prepuknutia jej choroby, na mor nikto nezomrel. 26. mája 1645, presne o dva mesiace po tom, čo

Bohu ponúkla svoj život, si Pán Marianu nežne vzal k sebe. Jej duchovný vodca uistil ľudí prítomných pri jej smrteľnej posteli: „*Neplačte nad smrťou tejto svätej panny. Vystúpila priamo do neba a nazbierala tolko zásluh, že veľa zvýši aj pre nás úbožiacov tu dole.*“

Prúdy milosti medzi svätými

*P*ozoruhodná je hlboká jednota, ktorú Mariana žila s niekoľkými svätými. Aj keď si svätého Ignáca z Loyoly uctievala ako svojho duchovného otca a sama sa nazývala „jezuitkou“, ako svoju duchovnú matku si uctievala veľkú svätú dominikánsku terciárku Katarínu zo Sieny. Marianina jednota so svätou Ruženou Limskou, taktiež dominikánskou terciárkou, sa dá nazvať jedinečnou. Aj svätá Ružena viedla vo svojom rodnom dome v Peru podobný prísny život pokánia a zomrela ako 31-ročná, rok pred Marianiným narodením. Akoby mala Mariana pokračovať v jej povolaní v Quite, ktoré je od Peru vzdialené 1300 km. Na príhovor svätej Ruženy vymodlila Mariana dokonca aj oživenie mŕtveho: mocou jej úpenlivého príhovoru a priložením usušených ružových lupienkov sv. Ruženy Limskej ožila jedna Indiánka, ktorú zahrdúsil jej muž. Hernando de la Cruz, umelecky nadaný jezuitský brat a Marianin duchovný vodca, na vyjadrenie vzájomnej jednoty týchto dvoch duší namaloval portrét *Ruža z Limy* – sv. Ruženu Limskú s ľaliou v ruke a portrét *Lalia z Quita* – Marianu s vencom ruží na hlave.

*A*ko dieťa raz Mariana v kostole jezuitov počula o Pavlovi Mikim a jeho spoločníkoch, japonských mučeníkoch. Aj ona, zapálená misionárskou horlivosťou, sa chcela vydať na cestu a za každú cenu priniesť evanjelium Indiánom v peruánskej oblasti Maraňón. So súcitom si uvedomovala: „*Ani len nevedia, že Ježiš existuje!*“

Zaujímavé je, že historik Chantre y Herrera napísal o 100 rokov neskôr o jezuitskej misii v tejto oblasti Peru: „*Som presvedčený, že vďaka Marianiným modlitbám mohla Spoločnosť Ježišova dosiahnuť svoje šťastné výsledky v misijných oblastiach a predovšetkým to, že sa im po viacerých pokusoch podarilo preniknúť do regiónu Maraňón.*“ Zdá sa, akoby Mariana svojím zrieknutím sa misii uvoľnila cestu pre úspešné jezuitské expedície.

V neskorších rokoch sa Mariana od jezuitov dozvedela viac o krutom prenasledovaní kresťanov v Japonsku, ktoré pretrvávalo aj v čase jej života. Túžila po tom, aby mohla mať účasť na utrpení tamojších mučeníkov. A skutočne, Boh dopustil, že Mariana tri mesiace trpela, mala veľké bolesti, o ktorých sa zverila jednej svojej priateľke: „*Tieto nesmierne a prudké bolesti úplne presne zodpovedali mukám japonských mučeníkov.*“ Ktovie, koľkým z nich mohla svojou spoluúčasťou na ich utrpení sprostredkovať útechu a posilu!

Mariana sa často modlila k Panne Márii:

„Najmilosrdnejšia Pani, úpenlivo ťa prosím, daruj mi taký postoj srdca, také zmyšľanie, s akým si sa ty obetovala ako služobnica Pána.“

Telo svätej Mariany dnes odpočíva pod hlavným oltárom jezuitskeho kostola v Quite. Tento kostol je jedným z najkrajších chrámov v Latinskej Amerike.

Dcéřina obeta

*V našich misiách sme neraz svedkami toho,
ako sa práve deti stanú prostredníkmi milostí pre svojich rodičov.
O tom, čo sa naučia na hodinách katechizmu alebo čo počujú počas prípravy
na prvé sväté prijímanie, porozprávajú doma, a tak niekedy svojim detským
nadšením zapália hasnúci knôtik viery v srdciach svojich matiek a otcov.
Dojemným príkladom je blahoslavená Laura Vicuña (1891-1904),
ktorá u Boha vyprosila svojej matke obrátenie.*

*K*ed' José Domingo, vysoko postavený dôstojník z Chile, v roku 1887 celkom nečakane zomrel, zanechal po sebe manželku Mercedes so šesťročnou Laurou a jej trojročnou sestrou Juliou Amandou. Mladá vdova sa uprostred všeobecnej chudoby v krajine usilovala zabezpečiť živobytie pre svoju rodinu ako krajčírka. V nádeji na lepšiu budúcnosť sa v lete roku 1899 rozhodla spolu so svojimi dvoma dcérami vysťahovať do Argentíny. Tam ich k sebe prijal veľkostatkár Manuel Mora. Z prívetivého gauča sa, žiaľ, už veľmi skoro vyklúľ surový a krutý mocipán, ktorý Mercedes zneužíval na uspokojenie svojej žiadostivosti. Dievčatám sa vodilo dobre, mali dostatok jedla a pekné oblečenie. Keď sa však mladá matka musela prizerať, ako Manuel podlieha svojim náladám a prchkej povahe, mala starosť o svoje deti, a preto ich napokon priviedla do internátnej školy v Junín de los Andes, k saleziánkam dona Bosca. Deväťročná Laura, milé a dobré dievča, bola vďaka svojej pokojnej povahe u všetkých obľúbená. So záujmom prijímala nové vedomosti, rada sa učila a modlila a s veľkou túžbou sa pripravovala na prvé sväté prijímanie. Keď jedna zo sestričiek na hodine katechizmu deťom vysvetľovala, že tí, čo spolu žijú bez sviatosti manželstva, žijú v hriechu, Laura od hrôzy a bolesti zamdlela. Ako veľmi od toho okamihu túžila, aby sa jej matka s Manuelom zosobášila, aby tak mohla opäť prijímať sviatosti! No jej túžby sa nenaplnili. I keď sa dievčatá vplyvom dobrej výchovy v internáte viditeľne pozitívne rozvíjali, zimné mesiace bývali pre ne tvrdé. Trápil ich chlad, vlhko a aj strava bola biedna. O to viac sa tešili na letné prázdniny na vidieku, kde im nič nechýbalo. No tentoraz sa pre Lauru mali letné mesiace stať bolestnými týždňami. Hoci mala len jedenásť rokov, Manuel zahorel túžbou po tomto peknom dievčati. Laure sa síce podarilo vzoprieť sa mu a oslobodiť sa, no Manuel, pokorený týmto neúspechom, si v opitosti vyvršil svoj hnev na jej matke. Laura mohla brutálnu scénu len bezbranne pozorovať spoza okna. Manuel vyhnal Mercedes von, priviazal ju o kôl a zbičoval ju. „*Pomery, v ktorých sa matka nachádzala, veľmi zatažovali Laurin život,*“ dosvedčil spovedník budúcej blahoslavenej. „*Trpela do hĺbky srdca ... A jedného dňa sa rozhodla obetovať svoj život a ochotne prijať smrť, keď vďaka tomu bude jej matka zachránená. Požiadala ma o súhlas.*“ Po počiatočnom váhaní a celodennej modlitbe spovedník pochopil, že Boh chce, aby dal svoj súhlas k tejto obete života. Počas mimoriadne silnej búrky v júli 1903 Laura dostala silný kašeľ, ktorého sa už nezbavila. V januári 1904 sa jej zdravotný stav natoľko zhoršil, že musela internát opustiť. Matka sa presťahovala do biedneho domu vedľa kláštora, aby sa mohla o svoju dcéru starať. Manuel chcel za každú cenu dopraviť obe do svojho domu na vidiek, no Laura sa rozhodne bránila a zaplatila za to bitkou až do krvi. Teraz boli jej sily definitívne vyčerpané. Dňa 22. januára 1904 sa poslednýkrát vyspovedala, prijala pomazanie chorých a sväté prijímanie a obnovila obeť svojho života za obrátenie svojej matky. Okolo sedemnásť hodiny dala zavolať svoju matku a v prítomnosti spovedníka jej po prvýkrát prezradila svoje tajomstvo: „*Sú to už*

takmer dva roky, čo som ponúkla Pánu Ježišovi svoj život, aby ti daroval milosť obrátenia. Ach, mama, sľubuješ mi to...?“

Mercedes to hlboko zasiahlo. Teda kvôli nej trpela jej dcéra tieto muky. Chytila ju za ruku a povedala: „*Sľubujem ti to, prisahám ti, Laura...*“

Okolo osemnástej hodiny len 13-ročná Laura zomrela. Šťastná, že ešte mohla uzrieť plod obety svojho života. Mercedes sa na druhý deň vyspovedala, v prítomnosti svojej dcéry uloženej v rakve prijala sväté prijímanie a navždy opustila Manuela.

Pred smrťou Laura vyznala: „*Čo mi dáva najväčšiu istotu, je to, že som si vždy uctievala Pannu Máriu. Ona je moja matka. Nič ma nerobí tak šťastnou ako myšlienka, že som jej dieťaťom.*“

Prameň: Teresio Bosco, Zeichen der Liebe Gottes,
München 2000

„*Ďakujem, Pane Ježišu! Ďakujem, Panna Mária! Zomieram šťastná!*“ To boli Laurine posledné slová.

„Za všetkým v mojom živote je Boh“

*V*o svojej autobiografickej knihe rozhovorov *Boh alebo nič* kardinál Robert Sarah, prefekt Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatostí, opisuje pútavým spôsobom svoju životnú cestu viery. Vyrastal v dedinke Ourous, jednej z najmenších osád Guiney. Už tu ho Ježiš formoval ako kresťana skôr, než si ho potom povolal za svojho kňaza, biskupa a dokonca kardinála. Aby mu sprostredkoval túto milosť, poslúžil si Pán milujúcimi ľuďmi: „*Moje detstvo hodnotím spätne ako veľmi šťastné. Prežil som ho v malej dedine, kde pokojný a prostoduchý život usmerňovali misijní bratia Ducha Svätého.*“

V roku 1912 prišli do tejto vzdialenej africkej dediny prví traja misionári: Joseph Orcel, Antoine Reeb a Firmin Montels. Dedinčania verili v boha stvoriteľa Ounou a slávili iniciačné ríty a pohreby bez toho, žeby boli dakedy počuli niečo o Ježišovi. Vtedajší náčelník veľkodušne prijal prvých misionárov a daroval im pozemok na výstavbu misijnej stanice. Ani nie po pol roku páter Montels zomrel, zrejme na následky krajného vyčerpania, a tak sa stal „skalou“ – základným kameňom misie. „*V neľahkých existenčných podmienkach prinášali títo Boží mužovia veľké obety. Žili bez reptania vo veľkej skromnosti...*“

Ovocie ich odovzdanosti je neprehliadnuteľné. Dedina Ourous má dnes tisíc obyvateľov, všetci sú už kresťanmi a práve z tejto guinejskej farnosti vyšlo najviac duchovných povolání.

Robertov otec bol vďaka misionárom 13. apríla 1947, dva roky po narodení svojho syna, pokrstený a ešte v ten istý deň pred Bohom potvrdil svoj manželský zväzok s Klárou Nemelo.

Krátko po svojom otcovi prijal z rúk misionárov aj dvojročný Robert sviatosť krstu, neskôr birmovku a dokonca kňazskú vysviacku.

„Členom Kristovej rodiny som sa stal zásluhou nesmiernej zanietenosti bratov spiritánov. Celý môj život budem prechovávať obdiv k týmto mužom, ktorí opustili Francúzsko a svoje rodiny, prerušili všetky dovtedajšie kontakty a vybrali sa, takpovediac, na kraj sveta s cieľom šíriť zvesť o Božej láske. Bratia zvolávali každý večer ourouské deti k veľkému drevenému krížu, ktorý sa týčil uprostred nádvorja misijnej stanice ako zhmotnené srdce a centrum celej dediny. Kríž bol totiž viditeľný z každého miesta, a preto sa stal pre nás všetkých akýmsi majákom na našich životných cestách. Tu okolo kríža sme si postupne osvojovali základné ľudské hodnoty a náboženské pravdy. ... Venovali sa najmä Svätému písmu a cirkevným dejinám. Deti im kládli veľa zvedavých otázok, na ktoré bratia ochotne odpovedali, pričom hojne využívali svoje skúsenosti z pôsobenia v iných krajinách. Za večerného súmraku sme spievali naše modlitby. Nakoniec nám dali svoje požehnanie a my sme sa vracali do našich chyžiek. Možno vám toto moje rozprávanie prichodí trochu idylické, ale realita bola naozaj taká.“ Robert prichádzal do kostola nielen ako miništrant, ale aj počas pravidelných modlitieb misionárov. „Nespočetne ráz som bol v kostole unesený tajuplným tichom, ktoré obklopovalo modliacich sa otcov misionárov. Spočiatku som si ich správanie nevedel vonkoncom vysvetliť. A v duchu som sa spytoval, prečo v tom zvláštnom pološere raz klačia, inokedy sedia a pritom nič nehovoria. Pritom však pôsobili dojmom, akoby v prítomí blikajúcich sviečok niekoho počúvali... Jednoducho, modlitba v chóre ma fascinovala svojím obsahom aj formou; miloval som pokojnú atmosféru, ktorá ju sprevádzala.“

To, čo misionári svojím príkladom malému Robertovi darovali, mohol on sám o mnoho rokov neskôr odovzdať ďalej, keď po veľkom zemetrasení v roku 2011 v mene pápeža Benedikta XVI. cestoval po Japonsku. Pri pohľade na ťažko skúšané obyvateľstvo, ktoré viac ako materiálnu pomoc potrebovalo nádej, aby sa dokázalo vzchopiť a ísť ďalej, hlboko dotknutý a dojatý kardinál Sarah sa dlho v tichu modlil, lebo si uvedomoval, že tu môže pomôcť len Boh. O dva mesiace neskôr dostal od istej mladej budhistky list, v ktorom mu napísala: „Po hroznom cunami, ktoré mi vzalo členov rodiny a takmer všetok majetok, chcela som skončiť so životom. No pri pohľade na Vás ako sa modlíte za živých aj mŕtvych, sila, ktorá vyžarovala z Vášho hlbokého pohrúženia a z Vašej tichej modlitby na brehu mora, ... toto všetko ma tak hlboko zasiahlo, že som sa vzdala môjho pôvodného zámeru. Vďaka Vám som pochopila a teraz už viem, že napriek skaze, ktorá nás postihla, je tu niekto, kto nás miluje, kto žije po mojom boku a prežíva so mnou moje trápenie, pretože mu na nás veľmi záleží. Ten niekto je Boh.“

Kňaz - biskup - kardinál

Otec Braquemond, jeden z misionárov, sa istého dňa spýtal jedenásťročného Roberta, či sa nechce tiež stať kňazom. Spontánne a s typickou detskou úprimnosťou odvetil, že áno. No keď o svojich plánoch do budúcnosti porozprával svojim rodičom, usmiali sa a považovali to za pochabosť, pretože nikto z dediny si nevedel predstaviť černocha ako kňaza. Až keď sa s rodičmi porozprával sám otec Braquemond, privolili poslať svojho jediného syna do seminára na Pobreží Slonoviny. Nielen pre rodičov, ale predovšetkým pre Roberta, ktorý ešte nikdy predtým neprekročil hranice svojej dediny, to bol obrovský krok. Počas štúdia ho formoval príklad, ľudské kvality a intenzívny duchovný život viacerých kňazov. „Treba si uvedomiť, že seminarista je dielom duchovných vodcov, ktorí vstupujú do jeho života. Mal som šťastie, že som mohol vždy čerpať z príkladu vynikajúcich duchovných formátorov. Moji duchovní otcovia vždy kládli najväčší dôraz na vnútorný život.“ Vďaka takejto formácii dokázal Robert počas svojho života zvládnuť aj nemalé výzvy, úlohy a ťažkosti a sám sa pritom stal príkladom a prostredníkom milosti pre mnohých. Po kňazskej vysviacke študoval Robert v Ríme, kde ho obohatili skúsenosti s celosvetovou Cirkvou. Po návrate do vlasti mu bola zverená farnosť, no čoskoro si všimol, že komunisti sledujú každý jeho krok. Mons. Tchidimbo, jeho biskup,

sa v tom čase pre svoje odvážne kresťanské svedectvo nachádzal vo väzení. Aby mohol byť prepustený a vycestovať z krajiny, bol potrebný nástupca. Pápež Pavol VI. sa rozhodol pre ani nie 33-ročného Roberta. Mladý biskup prijal veľmi zložité a ťažké dedičstvo. *„Stovky hodín strávených v modlitbe ma napokon priviedli k záveru, že najhoršie, čo by ma mohlo postretnúť, je smrť. Môžem si vôbec želať viac, ako položiť život za Boha a obranu pravdy, za dôstojnosť ľudského života a slobodu svedomia? V tejto situácii som musel pozdvihnúť hlas, hoci tým som bol čoraz viac existenčne ohrozený.“* Diktátor Sékou Touré mal pod kontrolou každé slovo biskupa Roberta. Predovšetkým mu nikdy nedokázal odpustiť, keď Mons. Sarah verejne vyhlásil: *„Toho, kto sa o moc nevie podeliť, moc pohltí!“* Preto na apríl 1984 Sékou Touré plánoval zatknutie a zavraždenie vtedy 39-ročného arcibiskupa. Pánom času je ale Boh: diktátor zomrel celkom nečakane 26. marca 1984!

*N*o takmer permanentný zápas mladého biskupa s politickou mocou naďalej pokračoval. K tomu sa pridali vnútorné boje, ktoré *„ma oberali o sily a vyvolávali vo mne čoraz silnejšiu pochybnosť o mojej objektívnej súcnosti stáť na čele Konakryjskej arcidiecézy.“* Raz za dva mesiace sa utiahol do ticha, kde zostal tri dni v úplnej samote a o prísnom pôste bez jedla. *„Mojím jediným spoločníkom a mojou jedinou potravou bola Eucharistia. Tento niekoľkodňový pobyt v absolútnej samote mi umožnil načerpať čerstvé sily a pokračovať v boji.“*

Zo skúšky vyšiel posilnený a stal sa pre svoj národ ešte zanietenejším svedkom pravdy evanjelia. O to ťažšia bola rozlúčka, keď ho pápež Ján Pavol II. v roku 2001 povolal do Ríma. Aj tu sa stal Robert Sarah, ktorému bola v roku 2010 právom udelená hodnosť kardinála, pre mnohých majákom a pastierom práve svojou vernosťou pravde, tak ako ho to naučili jeho duchovní otcovia: *„Aj dnes, keď je reč o rôznych výhodách, na ktoré mám nárok z titulu mojej funkcie, usilujem sa splynúť s Bohom v hlboknej vnútornej modlitbe. Ak všetko v našom živote prevedieme na spoločného menovateľa, ktorým je Boh, potom dostaneme ako výsledok pokoru. Za všetkým, čo som robil, je Boh. On zariadil všetko v mojom živote. Mojím cieľom bola vždy len modlitba.“*

Prameň: Kardinál Robert Sarah, Boh alebo nič,
Lúč 2016

„Som presvedčený, že z červenej farby mojej kardinálskej sutany vyžaruje krv obety, ktorú museli podstúpiť misionári na dlhých cestách po africkom kontinente, aby sa napokon dostali až do mojej rodnej dediny a priniesli do nej evanjelium.“

Svätí v nebi - naši najlepší priatelia

V Apoštolskom vyznaní viery sa modlíme: Verím v spoločenstvo svätých. Už sme sa niekedy zamýšľali, čo to znamená? Viera v spoločenstvo svätých, ktorí sú v nebi, nás uistuje o ich príhovore a pomoci. Mimoriadnu blízkosť a pomoc jednej svätej zakúsil františkánsky páter Abuna Nirwan z Iraku. Pred celým svetom vydáva o tom svedectvo.

V roku 2004 bol františkán Abuna Nirwan, „páter Nirwan“, poslaný do Svätej zeme. Pred jeho odchodom mu členky Kongregácie sestier posvätného ruženca darovali relikviu a ruženec svojej zakladateľky sv. Márie Alfonsiny Ghattas, o ktorej sme podrobne písali vo Víťazstve Srdca č. 79. Abuna Nirwan si veľmi vážil tieto dve vzácnosti a neustále ich nosil pri sebe. Často si ich uctieval a vždy to spájal so zbožnou spomienkou na sestru Máriu Alfonsinu v nebi, ktorá v tom čase nebola vyhlásená ešte ani za blahoslavenú. 14. júla 2007, po troch rokoch pôsobenia vo Svätej zemi, chcel Abuna Nirwan navštíviť svoju rodinu v Iraku. Sám opisuje, čo vtedy zažil:

„Keďže som pochádzal z Iraku, nemohol som odísť z krajiny letecky. Jediné, čo mi zostávalo, bolo cestovať autom. Chcel som ísť cez Bagdad do Mosulu, kde žili moji rodičia. Vzal som si taxík, avšak šofér, ktorý bol kresťanom, mi hneď vysvetlil, že vzhľadom na politickú situáciu v Iraku nerád jazdí práve tam. Mal veľké obavy. Jedna moslimská rodina – otec a matka s dvojročným dievčatkom – chceli cestovať s nami. Nemal som proti tomu žiadne námietky, a tak sa k nám pridali. Keď sme sa zastavili na čerpacej stanici, poprosil nás jeden mladý moslim, či by sa mohol s nami zviezť do Mosulu. Keďže v aute ešte bolo miesto, zobrali sme aj jeho.

Hraničný prechod z Jordánska do Iraku bol až do východu slnka zatvorený. Keď sa zdvihla závoja, dala sa kolóna áut, asi 50 až 60 vozidiel, pomaly do pohybu. Po viac ako hodine sme sa dostali ku kontrolnému bodu; pripravili sme si cestovné pasy a zastavili sme. Šofér nášho taxíka nedôverčivo povedal: *„Mám strach pred týmito ľuďmi.“* Predtým bolo na tomto mieste kontrolné stanovisko irackej armády, ale – ako sa neskôr ukázalo – islamská teroristická milícia vojakov zabila a kontrolu na tomto mieste prevzala sama.

Keď sme prišli na rad, kontrolovali nám pasy, my sme zostali sedieť v aute. Potom s pasmi odišli preč. Jeden z nich sa vrátil a povedal mi: *„Páter, musíme si ešte niečo overiť. Choďte, prosím, ku kancelárii do toho domu, kde sa začína púšť.“* – *„No, dobre,“* odvetil som, *„ak to musí byť, tak tam ideme.“* Všetci sme pešo išli dobrú štvrt hodinu, kým sme prišli k baraku, do ktorého nás nasmerovali.

Keď sme tam prišli, z domu vyšli dvaja muži so zahalenými tvármi. Jeden z nich držal v jednej ruke kameru a v druhej nôž. Druhý muž mal v ruke Korán. Podišli k nám a jeden z nich sa ma opýtal: *„Páter, odkiaľ prichádzate?“* – *„Z Jordánska,“* odpovedal som. Tú istú otázku položil aj šoférovi. Potom sa obrátil k mladému mužovi, ktorý cestoval s nami, odzadu ho chytil a prepichol ho nožom. Zmeravení sme sa prizerali, všetko sa to udialo v zlomku sekundy. Spýtali mi ruky a

povedali mi: *„Abuna, všetko nahráme pre televíziu Al Jazeera (Al-Džazíra – arabská televízna spravodajská stanica). Chcete niečo povedať? Ale nie dlhšie ako jednu minútu.“* Odpovedal som: *„Nie, chcem sa pomodliť.“*

Dali mi teda jednu minútu na modlitbu. Potom ma jeden z mužov prinútil kľaknúť si a povedal: *„Ty si kňaz. Nie je dovolené, aby tvoja krv tiekla na zem, to by bolo znesvätenie.“* Priniesol preto vedro a chystal sa podrezať mi hrdlo.

Už neviem, čo som sa v tomto okamihu modlil. Jediné, na čo si spomínam, je, že som mal veľký strach. Vtedy som si spomenul na relikviu, ktorú som mal pri sebe, a povedal som Márii Alfonsine: *„Ak je to potrebné, aby ma Pán povolal k sebe v takom mladom veku, som pripravený. Ale ak nie, tak ťa prosím, aby už nikoho z nás nezabili.“*

Džihádista mi chytil hlavu, silno mi stlačil ramená a zdvihol druhú ruku s nožom, aby ma podrezal. Ale... nič sa nestalo. Nastalo mrazivé ticho. Zrazu zvolal: *„Kto si?“* Odpovedal som: *„Rehoľný brat.“* – *„Prečo nedokážem pohnúť rukou? Kto si, čo to so mnou robíš?“* Stratil trpezlivosť a skôr, ako som mohol druhýkrát odpovedať, skríkol: *„Abuna, ty a tí ostatní tu, zmiznite, okamžite choďte späť k autu!“* Roztrasení sme prišli k nášmu autu a rýchlo sme odtiaľ zmizli.

Keď som sa ako-tak dostal z prvotného šoku, mohol som len žasnúť. Jedno mi bolo jasné: Túto milosť nám z neba vyprosila Mária Alfonsina. V ten deň, 14. júla 2007, mi Boh po druhýkrát daroval život. Od tejto udalosti už viac nemám strach pred ničím a nikým, nemám strach ani zo smrti. Teraz viem, že zomriem vtedy, keď to bude Božia vôľa. Všetko, čo so mnou v budúcnosti bude, sa stane len preto, lebo to bude Božia vôľa. On mi dá silu vziať na seba kríž. Dôležitá je iba naša viera, pretože Boh sa postará o tých, ktorí v neho veria.“

 roku 2009 uznal pápež Benedikt XVI. zázrak potrebný na blahorečenie palestínskej rehoľníčky Márie Alfonsiny Danil Ghattas a 22. novembra 2009 bola zakladateľka ružencových sestier v Bazilike Zvestovania v Nazarete slávnostne vyhlásená za blahoslavenú. Svätá stolica následne nariadila exhumáciu jej telesných pozostatkov. Stalo sa tak ráno 5. apríla 2013 v Jeruzaleme, v kostole sestier, kde bola pochovaná. Zaiste nie je náhoda, že miestny biskup poveril práve františkána Abuna Nirwana, aby viedol exhumáciu, keďže pred svojím vstupom do kláštora bol lekárom. Tiež ho požiadal, aby o tom vypracoval potrebnú lekársku správu.

17. mája 2015 pápež František svätorečil Máriu Alfonsinu na Námestí sv. Petra v Ríme. Liturgická spomienka sa slávi 25. marca, na výročie dňa jej odchodu do večnosti.

Španielsky svätec Paschal Baylon bol obľúbeným svätcom Márie Alfonsiny. Uctievala si ho modlitbou Zdravas', Mária a denne ho prosila, aby tri dni pred svojou smrťou dostala od neho znamenie, že zomrie, aby sa tak mohla dobre pripraviť na odchod do večnosti. Sestre, ktorá bola pri nej v noci pred smrťou, matka Alfonsina okolo dvadsiatej druhej hodiny povedala: „Počuješ, ako niekto klope na dvere? To je svätý Paschal. Aj včera a predvčerom klopil na dvere v tom istom čase.“ Ako to sama predpovedala, na druhý deň – 25. marca 1927, zomrela. Božia prozreteľnosť to zariadila tak, že bola svätorečená 17. mája 2015, na sviatok svojho milovaného svätého Paschala.

*D*va storočné životy

V októbri 2017 sme navštívili Kláštor karmelitánok Božského Srdca Ježišovho bl. Matky Márie Theresie Tauscher v Ludwigsburgu pri Stuttgarte. Pri stretnutí so sestrami nás zaujalo, že medzi nimi sedeli dve, ktoré mali vyše sto rokov; jedna má 104 a druhá 108.

„*S*me konventom sestier vo veku od šesťdesiatky nahor a je to skutočne dar, že naše sestry sú mobilné. Niekedy si tak myslím, že keď stále menej mladých ľudí prijíma rehoľné povolanie, tak musia naše staršie sestričky ešte trochu dlhšie žiť, aby sa mal kto modliť a aby svojou modlitbou mohli všetkých niesť. Naozaj všetky naše sestry prichádzajú každý deň na modlitby a zúčastňujú sa na živote spoločenstva. Dokonca sú aj obe naše storočné sestry plne integrované do života kláštora. Sestra Clara Mária, 104-ročná, vstáva denne o piatej a 108-ročná sestra Bertholda o šiestej, aby boli načas v kaplnke. Je cítiť, aké dôležité pre obe je to, aby sa mohli aktívne zúčastňovať na všetkých modlitbách a na svätých omšiach, aby sa zapájali do spoločného spevu,“ takto nám o nich rozprávala predstavená kláštora sr. Edith.

„Sr. Bertholda zo Sliezska má slabé nohy, sluch jej tiež už neslúži, nehovorí veľa, no o to udivujúcejšie je to, ako bdelo vníma veci okolo seba a ako zvláda svoj všedný deň. Záleží jej na tom, aby bola vždy riadne oblečená, závoj musí dobre sedieť, pri jedle si nemožno nevšimnúť jej vžitú dobré spoločenské spôsoby.

No čo je oveľa dôležitejšie – naša najstaršia sestra, ktorá pracovala takmer 70 rokov s deťmi, dokáže ešte aj dnes veľa rozdávať. Sr. Bertholda je modliacou sa dušou, a keď jej zverím úmysel, vždy povie: „*Modlím sa za vás!*“ Kedysi často hovorievala: „*Ach, bolia ma všetky kosti, ale pokánie musí byť.*“ A toto je jej trvalé motto: Vydržať! Pokánie! Priniesť obeť! Na druhej strane vie byť sr. Bertholda aj poriadne prefíkaná. Keď hráme Človeče, nehnevaj sa, často nás prekabáti a jej pohotovú humor či originálne výroky vyvolávajú záchvaty smiechu. Celá bytosť sestry Bertholdy je určitým spôsobom stredobodom spoločenstva sestier.“

A sr. Edith pokračuje: „Samozrejme, máme tu aj našu drahú 104-ročnú sestru Claru Máriu. Je už tak či tak osobnosťou – duchom vždy úplne prítomná a okrem toho mobilná! Nepotrebuje žiadne lieky a načúvací prístroj používa len od minulého roka. Po obede či večeri ju musíme poslať preč z kuchyne, kde chce byť užitočná a usilovne pomáha pri utieraní riadu a upratovaní.“

Sr. Clara Mária, rodená Švajčiarka z Bazileja, pôsobila počas celého svojho života pri výchove detí a mladých a tiež ako provinciálna predstavená. Sama sa predstavila so šibalským úsmevom a pevným hlasom: „Som tu druhá najstaršia v dome. No cítim sa celkom mladá, ako dvadsaťročná, a život ma ešte teší. Už ako trojročná som v sebe cítila, že raz chcem úplne patriť Bohu. Ako 14-ročná som počas duchovných cvičení vnútorne jasne počula: Karmel. Teraz som už 73 rokov v kláštore a vlastne som vždy radostná a šťastná. Prečo ma Pán Ježiš necháva tak dlho žiť, neviem. Ale všetko je milosť, dar! Každý deň prijímam tak, ako prichádza, a urobím z neho to najlepšie, čo sa dá. Áno, môžem povedať, že naša vzájomná jednota je tu naozaj pekná. Mám rada všetky sestry a žiadnu neuprednostňujem.“

Sme jednoducho sestersky spojené. Keď jednu niečo ťaží alebo sa nemá dobre, cítíme to spolu s ňou. Zachovať vždy pokoj, to je dôležité! Obeta svätej omše je pre mňa počas dňa to najcennejšie. Áno, teraz je to už takmer 100 rokov, čo sa po sv. prijímaní s Pánom Ježišom rozprávam. To je nádherné! Zo smrti strach nemám, znamená to predsa ísť domov ako milované dieťa k svojmu nebeskému Otcovi.“

Sestra Clara Mária už celé desaťročia vlastnoručne píše krásne, duchovne hodnotné listy; mnohí dobrodinci si ich odkladajú a uchovávajú ako vzácnosť. Pre mimoriadnych priateľov sr. Clara Mária aj vo svojom vysokom veku dokonca ešte vyšíva kvety na pohľadnicové pozdravy.

Ako vyučená krajčírka pracuje sr. Bertholda rada s nožnicami. Denne je preto „užitočná“ a spokojná, keď v kancelárii predstavej strihá zo starého papiera rovné pásiky.

Boží žonglér

Milosť dokáže preniknúť do všetkých oblastí života, dokonca aj do prostredia šoubiznisu. Pôsobivým príkladom tejto skutočnosti je Paul Ponce z Argentíny, jeden z troch najlepších žongléroov na svete. Jeho predstavenia na najznámejších pódiách sveta, v cirkusových manéžach a veľkolepých televíznych šou sledujú so zatajeným dychom milióny nadšených divákov. Avšak od jeho obrátenia dostalo žongľovanie tohto hviezdneho umelca celkom novú, osobnú, ba dokonca kresťanskú dimenziu. Dnes Paul svoje povolanie vníma ako misiu. Pre mladých, chorých, siroty, školákov alebo pre starých ľudí robí predstavenie často zadarmo, aby následne podal svoj životný príbeh ako svedectvo viery.

„Pochádzam z rodiny cirkusantov, je to šesť generácií vo svete šoubiznisu. Ako šesťročný som žongľovanie denne cvičil dve, niekedy tri hodiny. Potom ako tínedžer až deväť hodín denne, a to často celé týždne bez toho, aby som videl čo i len najmenší pokrok. Ale vytrval som. Chcel som sa predsa stať slávnym, cestovať po svete, zarobiť kopolu peňazí a v každom meste mať zopár priateľiek. Všetky tieto ciele som časom dosiahol. Ako šesťročný som mal napríklad tú česť, že som mohol v BBC v Londýne vystupovať pred kráľovskou rodinou, ako osemročný som žongľoval v známej Radio City Music Hall v New Yorku a ako deväťročný v Monte Carlo. Úžasné! Ale nebol som šťastný. Chcel som dosiahnuť stále viac a viac. Až do chvíle, keď sa stalo niečo, čo zmenilo môj život – moja birmovka, keď som mal dvadsaťjeden rokov.

Po mojom narodení v Argentíne ma dali rodičia pokrstiť v Lime, v hlavnom meste Peru, kde práve vtedy vystupovali. Oni sami však neboli praktizujúcimi katolíkmi. Prvé sväté prijímanie som prijal ako deväťročný v Londýne. Keď sme potom spoločne s mojím otcom a mamou mali vystúpenie v kasíne v Nassau na Bahamách – bolo to jediný raz, keď sme zostali na jednom mieste desať mesiacov, poprosil som v jednej farnosti o birmovku. Ale len preto, že som si myslel: *„Na katolíka sa to akosi patrí.“* Farár však trval na tom, aby som najprv navštevoval kurz katechizmu. Práve na hodinách prípravy na birmovku som sa dozvedel veľa o Pánu Bohu. Čím viac som však o Bohu vedel, tým viac otázok vo mne vyvstávalo: ohľadom Cirkvi, o Pánovi Ježišovi a o Panne Márii. A na všetky tieto otázky existovali konkrétne odpovede! Ja som bol jednoducho unesený bohatstvom našej katolíckej viery, ktorú som doteraz vôbec nepoznal a ani nežil.

*N*ezabudnuteľným je pre mňa obdobie, keď som sa začínal sám modliť a chodiť do kostola. Moje oči neustále spočívali na ukrižovanom Ježišovi visiacom na veľkom kríži a ja som sa pýtal: *„Prečo toľko bolesti a utrpenia?“* Až potom som hlboko dotknutý pochopil: Tým Ježiš v prekypujúcej miere vylial milosti a dary na môj osobný život. Od plnenia povinností pokrsteného kresťana som bol však ešte veľmi ďaleko. Aké poznanie! On tam visí na kríži z lásky ku mne, k nám. Ale ešte viac: trpezlivo a pokorne tam na mňa čaká. Ponecháva mi slobodu a nenúti ma milovať ho alebo ho nasledovať. To bolo pre mňa veľké prekvapenie a niečo veľmi podstatné pre moje obrátenie. Počas prípravy na birmovku som našiel pokoj a naplnenie, aké som v artistickom prostredí nepoznal.

Aký som aj teraz po rokoch Bohu vďačný za to, že môžem pociťovať toto naplnenie! Nie je to v žiadnom prípade moja zásluha; za všetkým je Božia ruka.

Ako dvadsaťjedenročný som po prvýkrát počul o tom, že Ježiš je naozaj prítomný vo svätej Eucharistii. Nemohol som tomu vôbec uveriť a vážne som sa pýtal sám seba: *„Keď je Ježiš v tej bielej hostii skutočne prítomný, keď je naozaj v kostoloch, prečo potom nevyberajú do kostola vstupné ako na veľké rockové koncerty? Kostoly, v ktorých býva Boh, by mali byť predsa preplnené ľuďmi, ktorí Ježiša chcú navštíviť a prichádzajú na svätú omšu.“*

Mňa sa to každopádne hlboko dotklo. Až tak, že som sa rozhodol chodiť každý deň na svätú omšu.

*P*o birmovke som odletel do Monte Carla, kde som mal vystúpenia. Každý deň som Ježiša navštívil v kostole a večer som mal vystúpenie. Vtedy som Bohu povedal: *„Pane, ty si pre mňa urobil tak veľa! Aj ja chcem pre teba urobiť aspoň niečo.“* A tak som na jeden rok zanechal šoubiznis a tento čas som daroval Bohu ako laický misionár. Na začiatku som si nebol istý, či to bez môjho umeleckého sveta, na ktorý som bol zvyknutý, vydržím a zvládnem. Avšak po dvanástich mesiacoch spolupráce vo francúzskych farnostiach bolo isté: Bol to jednoznačne najšťastnejší rok môjho života. Neuveriteľné! O čo viac som sa snažil robiť Bohu a svojim bližným dobro, o to viac to naplňalo mňa samého. Tak som sa modlil: *„Ježiš, čo si odo mňa želaš? Mám sa stať kňazom, vstúpiť do nejakého rádu alebo sa mám oženiť?“*

Jedno mi bolo jasné: Chcem plniť Božiu vôľu. Len v nej spočíva moje šťastie. Moja otvorenosť voči Bohu mi darovala veľký pokoj. Keď som sa poradil so svojim duchovným otcom, bolo rozhodnuté: Mal som sa oženiť. *„Dobre, Pane,“* modlil som sa každé ráno, *„keď ma povolávaš do manželstva, chcem ti už teraz zasvätiť moju budúcu manželku. Zverujem ju tvojmu Božskému Srdcu a Srdcu Nepoškvrnenej Matky. Veď ju a ochraňuj! Prived' ju ku mne! Či už teraz, alebo o desať rokov, kedy ty chceš.“* Roky sa míňali. Vo svojom povolání artistu som mal možnosť stretnúť veľa pekných a príťažlivých dievčat, ale nikdy z toho nič nebolo, lebo sme neuznávali rovnaké hodnoty. Aj vo farnostiach a katolíckych skupinách boli dievčatá, ktoré sa mi páčili, ale ani to nevyšlo, lebo ja som stále cestoval. Trvalo to naozaj desať rokov, než mi Boh priviedol tú správnu. Ale to bolo dobre takto! Potreboval som vnútorné očistenie. V šoubiznise, ako ani v médiách a celkovo v našej spoločnosti, si ženy nevážime a nectíme tak, ako by si to zaslúžili. A pritom sú predsa ženy našimi matkami! Sú obrazom Panny Márie.

*L*en vďaka modlitbe, mojej úcte k Ježišovi v Eucharistii a vďaka svätej spovedi som dokázal v hektickom svete artistov vydržať, až som nakoniec stretol Líu z Brazílie. Nebola z brandže šoubiznisu, ale práve zmaturovala a premýšľala o tom, že vstúpi do katolíckeho spoločenstva a stane sa sestrou. Keď sme sa začiatkom roku 2000 stretli na kongrese mládeže v Guadalajare v Mexiku, pomáhala už dva roky ako dobrovoľníčka u istých sestier. Sama však pochopila, že Boh z nej chce mať hlboko veriacu matku rodiny, ktorá by sa o svoju lásku k Bohu a obzvlášť k Eucharistii delila so svojim budúcim manželom a so svojimi deťmi. Po týchto dňoch v Guadalajare som sa musel vrátiť do Európy a až o dva roky neskôr sme nadviazali kontakt cez e-mail. *„Každý deň sa modlím*

ruženec, ‘ napísal som Líi. *„Aj ja, ‘ odpovedala. „Každý deň chodím na svätú omšu.‘ – „Aj ja, ‘ prišla odpoveď naspäť. Veľa sme si písali, až som jej jedného dňa navrhol: „Je pekné si písať, ale raz sa musíme konečne vidieť.‘*

Na prvé dva týždne sme si dohodli schôdzku v Berlíne, kde som vystupoval v jednej šou. Každý deň bol pre nás sviatkom, keď sme spolu chodili do nemocničnej kaplnky, kde sme sa modlili a začali sme našu lásku zasväcovať Svätej rodine, čo – mimochodom – robíme každý deň až dodnes. Nasledovali stretnutia po celom svete. Bolo ťažké žiť naše šťastie čisto a zdržanlivo, lebo sme tiež len ľudia z mäsa a kostí. Ale stálo nám to za to! Každý deň sme sa spolu modlili, aby sme v ten deň dokázali zostať verní Bohu a tiež jeden druhému. A potom prišiel ďalší deň ... Tak sme dokázali žiť čistotu a zdržanlivosť vlastne až podnes. Lebo aj v manželstve žijeme zdržanlivosť. Zdržanlivosť je čnosť, ktorú musíme žiť, ak chceme prirodzene plánovať rodičovstvo. Oplatí sa to a nám to dokonca pomáha milovať toho druhého ešte hlbšie a vzájomne si ešte lepšie rozumieť.

13. mája 2005 sme sa zosobášili v Španielsku na Montserrate. O tri mesiace neskôr sme boli, na naše veľké prekvapenie, pozvaní ako novomanželia na Svetové dni mládeže do Kolína, mal som žonglovať pred pápežom Benediktom XVI. Svätý Otec nám dokonca udelil svoje pápežské požehnanie. Opäť o tri mesiace neskôr, práve sme spolu účinkovali v rôznych predstaveniach, mi Líia oznámila, že čakáme naše prvé dieťa. Malo sa narodiť v Španielsku, kde sme bývali. Avšak zmluva na predstavenie v Berlíne bola predĺžená, a tak sa náš prvorodený Pablo narodil v Berlíne, a to presne v tej nemocnici, do ktorej sme sa ako zalúbený pár denne chodili spolu modliť a kde sme našu lásku zasväcovali Svätej rodine. O rok a pol neskôr, práve sme s cirkusom Cirque de Soleil vystupovali v Amsterdame, sa narodil José. Len o rok neskôr v Portugalsku, v máji na fatimský deň, prišla na svet Lili a tí dvaja najmladší potom v Španielsku a v Mexiku. Spolu s nami – rodičmi z Argentíny a Brazílie – je rodina Ponce naozaj „katolícka“, obopínajúca celý svet! Berieme to ako naše krásne povolanie od Boha – ako rodina spolu cestovať po svete a na rôznych predstaveniach spoločne vydávať svedectvo o kresťanskom živote všedného dňa s každodennou svätou omšou a modlitbou ruženca.“

Prameň: Medzinárodný Eucharistický kongres 2016,
v Cebu City na Filipínach

Manželský pár Ponce robí tiež prednášky pre mladých a dospelých o kresťanskom chápaní lásky a sexuality. Po každej prednáške nasledujú, samozrejme, aj majstrovské žonglérske kúsky. A keďže „jablko nepadá ďaleko od stromu“, ich deti – siedma generácia artistov rodiny Ponce – patria na javisku už tiež do partie.

Potešujte, potešujte môj ľud

Vesmír, najväčšie majstrovské dielo umeleckej tvorby, vzišiel zo Stvoriteľovej lásky. Preto každý, kto s otvoreným srdcom pozoruje stvorenie, pociťuje niečo z tejto tvorivej lásky nášho Boha. Podobne je to aj s poslucháčmi Mesiáša, jedného z najznámejších barokových oratórií.

Kto by necítil niečo z veľkonočného jasania, keď počuje zborové Aleluja, alebo lásku Dobrého pastiera pri duete Bude pásť svoje stádo ako pastier?! Je dôležité, aby sme vedeli, že milostivý účinok tohto diela je plodom hlbokého utrpenia.

*G*eorg Friedrich Händel sa narodil v nemeckom meste Halle an der Saale v roku 1685 a už od malička prejavoval mimoriadne hudobné nadanie. Napísal viac ako 40 oper, 25 oratórií, skladal cirkevnú hudbu pre anglický dvor, ako aj mnohé iné orchestrálne diela. V Londýne, kde žil až do svojej smrti v roku 1759, viedol dokonca vlastný operný dom. Avšak hudobné inšpirácie boli nad telesné sily tohto génia, takže uprostred tvorby ako päťdesiatdvaročný utrpel mozgovú porážku. So železnou vôľou si vybojoval znovu svoje zdravie, a keď sa po niekoľkých mesiacoch vrátil z Aachenu do Londýna, zdalo sa mu, akoby sa bol vrátil zo sveta mŕtvych. Bez toho, aby sa čo i len trochu šetril, sa tento hudobný skladateľ a dirigent znovu vrhol do práce.

*L*en o štyri roky neskôr ho postihlo ešte väčšie utrpenie. Počas tvrdej zimy musel zrušiť tak veľa predstavení, že nedokázal financovať svojich hudobníkov. Stav vyčerpania, ktorý predtým zasiahol jeho telo, postihol teraz aj jeho dušu. Händel upadol do hlbokej depresie a neprestajne sa pýtal seba samého, načo vlastne ešte žije.

Keď sa 21. augusta 1741 vrátil neskoro večer domov celkom ubitý, čo sa stávalo v poslednej dobe dosť často, pred dverami ležal zväzok popísaných papierov. Navrchu ležal list od básnika Charlesa Jennensa, ktorý napísal libreto aj pre iné Händlove oratóriá. V liste stálo: „*Dúfam, že sa Vy, Majstre, zľutujete nad mojimi úbohými slovami.*“ Händel sa nemo díval na zväzok papierov, kde bol veľkými písmenami napísaný názov nového diela: MESIÁŠ. Potom čítal ďalej: „*Potešujte, potešujte môj ľud!*“ Tieto slová ho zasiahli ako blesk. Sotva ich prečítal, už vo svojom vnútri počul hudbu. Bolo to, akoby k nemu prehovoril Boh osobne a pritom prebudil jeho vnútro k novému životu. Ihneď siahol po papieri a pere a začal komponovať.

Händel pracoval horúčkovo deň a noc, v nepredstaviteľnej rýchlosti; a už za 24 dní bola partitúra ohromného oratória hotová.

A 13. apríla 1742 v Dubline osobne dirigoval jeho premiéru. Až do vysokého veku opakovane uvádzal toto majstrovské dielo, no z vďačnosti za „zmŕtvychvstanie“, ktoré pritom sám prežil, výnos z týchto koncertov vždy daroval na dobročinné účely. Bol si vedomý, že Mesiáš ho vyslobodil z jeho vnútornej tmy a nanovo mu daroval život.

„Viem, že môj Vykupiteľ žije“

Nielen Händel dostal milosti, aby mohol oratórium skomponovať, ale aj mnohí poslucháči pri Mesiášovi prežili mimoriadne milosti. Podobne to bolo aj s hudobníkmi, ktorí túto skladbu mohli hrať. Svetoznáma austrálska operná speváčka Joan Sutherlandová pôsobila v roku 1962 v londýnskom symfonickom orchestri a spievala sopránové sólo „Viem, že môj Vykupiteľ žije.“ Známa svojou dokonalosťou, zaspievala na skúške už na prvýkrát svoj part bezchybne, ale dirigent sir Adrian Boult ju s úsmevom poprosil, aby áriu zopakovala. Joan sa opäť snažila a áriu nanovo s istotou zaspievala. Aj napriek tomu však sir Boult nebol spokojný. Aj po tretíkrát sa teda ozval jej brilantný soprán. Keďže pri skúške nie je prítomné publikum, jej výkon ocenil orchester. Ale ani teraz to dirigentovi nestačilo. Netrpezlivá a mierne nahnevaná sa speváčka spýtala, čo má ešte vylepšiť. Dirigent jej tichým hlasom odpovedal: „*Spievali ste: Viem, že môj Vykupiteľ žije, ale vo vašom hlase som necítil, že žije. Žije pre vás Boh naozaj?*“ Joan zaspievala svoj hudobný part ešte raz, pritom jej tiekli slzy po lícach, no neplakala len ona. Aj hudobníci boli dojatí a milosťou natoľko dotknutí, že generálku museli prerušiť. Všetkým ostala táto mimoriadna skúška živo v pamäti a v tento deň mnohí z nich vyslali k nebu vrúcnu modlitbu.

Po predstavení odpovedal Händel jednému obdivovateľovi Mesiáša: „Bolo by mi ľúto, keby oratórium poslucháčov iba pobavilo, mojím priáním je urobiť ich lepšími.“

Keď preskočí iskra Božej milosti

Sprostredkovanie Božej milosti bolo už od začiatku cieľom našej divadelnej misie v Nitre. Vidieť, ako nečakane a bohato odmení Boh vynaložené úsilie žiakov a učiteľov biskupského gymnázia pri tvorbe divadelnej hry, je až prekvapujúce. Je snáď bežné to, že diváci chcú pristúpiť po divadelnom predstavení k sviatosti zmierenia?

Divadelné projekty, ktoré sa pripravujú každé dva až štyri roky sa stali medzičasom neodmysliteľnou súčasťou katolíckeho Gymnázia sv. Cyrila a Metoda v Nitre. Čo sa v roku 1991 začalo jednoduchými, no obsahovo hlbokými vianočnými hrami v kostole, sa postupne pretavilo do pôsobivej javiskovej produkcie na profesionálnych doskách mestského divadla. Približne 5000 divákov pravidelne a s nadšením sleduje, akou špecifickou formou divadla, ktoré je spojením slova, tanca a spevu, dokáže 130-členná skupina žiakov vyrozprávať životné príbehy svätcov.

A tak, pod titulom *Spomeň si na mňa*, v marci tohto roku prišiel na scénu príbeh mladého Francúza Jacqua Fescha. Hlavná postava – vrah policajta – prežíva vo väzení hlboké vnútorné obrátenie. I tentoraz sa počas ôsmich predstavení podarilo strhnúť divákov pútavým dejom plným akčných, dramatických, ale i veselých scén. Dokonca i sám riaditeľ Divadla Andreja Bagara v Nitre Jaroslav

Dóczy predstavenie pochválil: „*Bol som veľmi príjemne prekvapený. Klobúk dolu pred tým, ako ste zvládli také množstvo ľudí. Predstavenie vyčarilo aj slzu na tvári. Bolo to krásne; na zamyslenie. Nemôžem povedať, že išlo o amatérske divadlo. Naozaj profesionálny výkon!*“

*U*spech a profesionalita v réžii a celkovej príprave divadelných hier – to nikdy nebolo prvoradé pre sestry z Rodiny Panny Márie, ktoré v škole pracujú ako učiteľky a vychovávateľky. Od začiatku išlo v prvom rade o misiú. Prvým úmyslom bolo priviesť srdcia bližšie k Bohu; srdcia divákov, ako aj vlastných žiakov, ktorých dnes, viac ako kedykoľvek predtým, rozptyľujú mnohé svetské veci. Na to, aby sa Božia láska skutočne mohla dotknúť ľudských srdc, je potrebná modlitba. Tá je, takpovediac, hlavným aktérom školského divadla. Práve preto pred každým nácvikom a pred každým predstavením vedú sestry svojich zverencov k modlitbe. Všetci cítia, ako im pred každým predstavením dodáva pokoj a potrebnú silu. Zároveň si uvedomujú, že iba prostredníctvom Božieho požehnania prijímú diváci duchovné posolstvo divadelnej hry. Je povzbudzujúce vidieť napríklad to, ako si mladí herci pred predstavením dávajú navzájom krížik na čelo.

*T*ak vďaka spoločnej modlitbe vzniklo pri poslednej hre pekné medzitriedne spoločenstvo, ktoré si všetci aktéri veľmi vážili. Počas mnohých divadelných skúšok študenti nielen intenzívne pracovali, ale sa aj lepšie spoznávali a nadviazali nové priateľstvá. Pri naštudovaní piesní a tancov, pri tvorbe náročných kostýmov a rekvizít (od spoločenských šiat až po gilotínu) objavili svoje dosiaľ nepoznané talenty. „*Bolo cítiť,*“ tešili sa sestry, „*ako sa všetci navzájom podporovali. Nikto nebol dôležitejší len preto, že vystupoval vo viacerých scénach a iný spieval, len v zbere.*“ Tento nezištný postoj je prirodzene garantom toho, aby bola sprostredkovaná milosť.

Karol Žák, riaditeľ Gymnázia sv. Cyrila a Metoda v Nitre sa vyjadril: „Je to hra, ktorá má svoje posolstvo. Je pre mňa obrovským dôkazom toho, že mládež nie je letargická. Neplatí, že nemá záujem o nič, pretože keď sa správne podchyti, vidíme, že aj 130 ľudí sa dá zorganizovať. Klape to a je to perfektné. Dnešná doba hovorí veľa o tom, že máme mladých ľudí, ktorí hľadajú pravdu, životnú cestu, nevedia, kde je, a myslím si, že takéto predstavenia dávajú na to odpoveď. Ako Ježiš povedal, ja som Cesta, Pravda a Život. Ak toto človek pochopí, myslím si, že vyhral svoj život.“

Jacques Fesch - kajúci lotor dnešných čias

*D*ivadelná hra, pre ktorú sa rozhodli sestry tento rok, spracúva napínavý krátky životný príbeh mladého Francúza Jacqua Fescha. Napriek tomu, že ho iba ako 27-ročného v roku 1957 za vraždu odsúdili na trest smrti, bol otvorený proces jeho blahorečenia.

Mladý bohatý Parížan, syn bankára, sa pre nedostatočnú výchovu a pochopenie zo strany rodičov nikdy nenaučil, čo znamená zodpovednosť a pravá láska. Vzťah s Pierrette, s ktorou má dcéru Veronique, čoskoro skrachuje napriek civilnému sobášu. Aby si splnil svoj sen – vlastníť jachtu – plánuje ani nie 24-ročný Jacques prepadať zmenárne. Ten sa však nepodarí. Pri neuváženom úteku nechtiac zastreľí policajta. Vo väzení, keď mu hrozí trest smrti, vďaka istému kňazovi začína Jacquov výstup zo zúfalstva k svetlu viery, k Božiemu odpusteniu. Veľa číta a tak objaví „malú cestu“ svätej Terezy z Lisieux, ktorá sa stane jeho duchovnou sprievodkyňou. Plný ľútosti odovzdáva Ježišovi svoj zbabraný život. Snaží sa sprostredkovať vieru svojej rodine, predovšetkým svojej žene Pierrette, ktorú začína milovať celkom inou láskou.

Vo väzení si uvedomí: „*Mám len dve možnosti: Buď sa vzbúrim, alebo sa stanem mníchom.*“

Tento mladý muž, ktorý nepoznal disciplínu, sa rozhodne pre život pokánia. Každý jeden okamih, predovšetkým však ten posledný, sa stáva pre neho dôležitým: „*Moja smrť nebude nezmyselná. Obetujem ju za všetkých, ktorých milujem.*“

Názov hry Spomeň si na mňa poukazuje na slová zločinca Dismasa adresované zomierajúcemu Spasiteľovi. I Jacques, plný dôvery, sa týmito slovami obracia na Pána. Je si istý, „*že si ma zoberie priamo do neba.*“ Posolstvo hry je jasné: U Boha nie je nič stratené. Nikdy nás neopustí, aj keby boli naše hriechy akokoľvek veľké. Keď mu dôverujeme, môžeme dúfať vo večné šťastie, a to i napriek tomu, že bude naša cesta spojená s krížom.

Ľubomír Hlad, docent teológie a rektor Univerzitného pastoračného centra v Nitre, doplnil: „Obdivuhodný výkon pre mňa je synchronizácia takého počtu ľudí. To je zázračný moment, ako sa toto všetko dá dať dokopy a vytvoríť výstup s takým efektom. Centrálna časť predstavenia bola pre mňa vo väzení, tie momenty duchovného prerodu Jacqua Fescha. To bolo pre mňa veľmi silné.“

„Teraz je mojim priateľom“

*T*áto divadelná hra priniesla i jednu novinku. Po prvý raz v nej účinkovali učitelia. Dokonca traja. Jacquovho otca si zahral učiteľ matematiky. Dvojmesačné skúšobné obdobie poznačilo niekoľko nepredvídaných situácií, ako napríklad chrípková epidémia medzi žiakmi alebo zmena termínu premiéry o dva týždne skôr oproti pôvodnému plánu, čo prinieslo značnú neistotu, či sa všetko časovo zvládne.

Voľba hlavného protagonistu padla na Dominika Pecha, spontánneho mladého človeka s veľkou schopnosťou vcítiť sa do divadelnej postavy. Zaujal predovšetkým svojím spevom. Cez modlitbu, intenzívnu prácu s textom a odhalením niekoľkých podobností s „jeho“ Jacquom sa pre Dominika stal tento Francúz niekým blízkym. Pomohlo mu to zahrať postavu výrazovo silne a čo najpravdivejšie. Dnes sa Dominik teší zo živého vzťahu k Jacquovi: „*Teraz je mojim priateľom a navždy ním ostane.*“

*S*ilný zážitok počas jedného predstavenia mala i Lea Galová, predstaviteľka Jacquovej ženy Pierrette. Keď v zákulisí počúvala Dominika, ktorý v úlohe Jacqua spieval na javisku o svojom živote plnom hriechov, o ľúlosti a nádeji vo večný život, Lea so slzami v očiach spontánne povedala sestre stojacej vedľa: „*Sestra, najradšej by som bola už v nebi.*“

Neskôr sa Lea o tomto momente vyjadrila takto: „*Akoby v posledných scénach tejto hry prostredníctvom textov piesní a celkovou atmosférou bolo priamo Pánom povedané: ‚Chcem tvoju hriechnosť. Chcem celú hĺbku tvojho srdca. Chcem ťa presne takú, aká si. Chcem ťa vo svojom nebeskom kráľovstve. Čakám na teba a už teraz ti všetko odpúšťam...‘ Celým mojim bytím až do hĺbky prenikol veľký pokoj a cítila som nekonečnú Božiu priazeň sprostredkovanú cez toto naše spoločné dielo. Bolo to presne to nekonečné milosrdenstvo, ktoré sa žiadnymi prirovnaniami nedá opísať. V tej chvíli som si uvedomila, čo všetko Pán Ježiš vďaka hre priniesol do môjho života – množstvo priateľov, duchovných radcov, objavenie mojich dovtedy nepoznaných stránok. Dúfam, že požehnanie, ktoré sme počas hry dostali, zostane navždy v nás.*“ Plody hry, ktoré zostanú, očakáva aj bývalý učiteľ matematiky Milan Gálik: „*Juj, ale sme sa včera v divadle vyplakali! Boli to slzy šťastia a radosti. Išlo o hodnotný umelecký zážitok a hlboký duchovný odkaz. Som presvedčený o tom, že všetko to, čo sa do týchto mladých ľudí zasiało, bude raz žať okolie, v ktorom budú pôsobiť.*“

Spoveď po divadelnom predstavení

Z ujmavú skúsenosť mal divák Ľuboš Matúš – kaplán Trnavskej diecézy, ktorý prišiel na predstavenie s blízkymi spolupracovníkmi. Nečakal, že sa stane svedkom mimoriadneho účinku Božej milosti. „Pre mňa osobne to bol veľmi intenzívny duchovný zážitok. A nebol som jediný. Viacerí, s ktorými som sa po predstavení rozprával, mali tú istú skúsenosť ako Jacques Fesch – dotyk Boha, vzťah k Terezke z Lisieux a túžbu po svätosti. Dramatické stvárnenie na javisku viedlo na námestí pred divadlom k realite odrážajúcej sa v nesmrteľných dušiach. Bezprostredne po premiére ma tri osoby požiadali o svätú spoveď. Toto predstavenie sa stalo skutočným prostriedkom spásy.“

Nevieme, no možno to boli rodičia, ktorí si pri pohľade na rodičov hlavného hrdinu divadelnej hry uvedomili vlastné zlyhania pri výchove svojich detí. Táto nečakaná milosť viedla v každom prípade k tomu, že skupina, ktorú spomínaný kaplán sprevádzal, si musela po skončení predstavenia ešte chvíľu na svojho kňaza počkať.